

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Практикум з загальної психології**»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
Протокол від 15.08.2023 р. № 8

Розробник:

Старший викладач кафедри соціології та психології Солохіна Л.О.

Рецензенти:

1. Провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії морально-психологічного супроводження службово-бойової діяльності Національної гвардії України науково-дослідного Центру службово-бойової діяльності Національної гвардії України, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник Мацегора Я.В.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6 Загальна кількість годин – 180 Кількість тем - 21	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія, Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 2 Семестри - 3, 4 Види контролю: 3 сем. - залік; 4 сем. - залік.
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання 3 сем Лекції – 0 Семінарські заняття – 0 Практичні заняття – 42 год. Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 48 год. Індивідуальні завдання: Курсова робота - Реферати (тощо) -	заочна форма навчання 3 сем Лекції – 0 Семінарські заняття – 0 Практичні заняття – 12 год. Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 78 год. Індивідуальні завдання: Курсова робота - Реферати (тощо) -	
денна форма навчання 4 сем Лекції – 0 Семінарські заняття – 0 Практичні заняття – 48 год. Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 42 год. Індивідуальні завдання: Курсова робота - Реферати (тощо) -	заочна форма навчання 4 сем Лекції – 0 Семінарські заняття – 0 Практичні заняття – 10 год. Лабораторні заняття – 0 Самостійна робота – 80 год. Індивідуальні завдання: Курсова робота - Реферати (тощо) -	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з загальної психології» є закріплення систематизованих теоретичних знань отриманих при вивченні дисципліни «Загальна психологія», оволодіння основними діагностичними методиками як інструментарієм для проведення наукових практичних досліджень з метою вивчення психологічних властивостей та пізнавальних процесів в структурі особистості, емоційно-вольової сфери особистості та виявлення закономірностей практичної роботи з психологічними методиками з формуванням навичок свідомого аналізу та відбору методик відповідно до визначеної психологічної проблеми, що дозволить студентам ефективно використовувати одержані знання при реалізації практичної діяльності психолога.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Практикум із загальної

психології» є цілеспрямоване оволодіння студентами знаннями методів дослідження базових психологічних понять: закони та закономірності загальної психології, основні положення психологічних теорій особистості, пізнавальних процесів, психологічних властивостей, емоційних процесів, вольової сфери особистості, взаємозв'язок психічних процесів між собою; сформулювати професійну спрямованість особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вступ до спеціальності, практична психологія, вікова психологія, психологічні теорії мотивації, експериментальна психологія, диференційна психологія.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: основні положення, закони та закономірності загальної психології щодо пізнавальних процесів в структурі особистості, психологічних властивостей та емоційно-вольової сфери особистості; взаємозв'язок психічних процесів між собою; методи дослідження.

вміти: визначати предмет, об'єкт та завдання дисципліни «Практикум з загальної психології»; володіти методиками дослідження; вільно користуватися поняттями і категоріями, що розкривають суть предмету; мати навички проведення первісного психологічного дослідження та аналізувати отримані результати, підбирати методи адекватні меті дослідження, робити правильні та обґрунтовані психологічні висновки на основі отриманих даних.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-5	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
	СК- 1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК-7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.
	СК-12	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр №3

Методи дослідження психологічних властивостей.

ТЕМА № 1. «Вступне заняття. Психологічні властивості особистості». Особистість. Психологічні властивості особистості. Темперамент. Характер. Здібності. Самооцінка. Спрямованість особистості. Багаторівневий особистісний опитувальник «Адаптивність» (БОО-АМ) А. Г. Маклакова і С. В. Чермяніна, Експрес-діагностика соціальних цінностей особистості по Н.П. Фетіскіну.

ТЕМА № 2. «Дослідження темпераменту». Особистісний опитувальник Г. Айзенка. Визначення відповідності одному з чотирьох типів темпераменту: холерик, сангвінік, флегматик, меланхолік. Характеристика типів темпераменту.

ТЕМА № 3. «Дослідження характеру». Характерологічний опитувальник Леонгарда – Шмішека. Виявлення типів акцентуацій характеру. Поняття акцентуацій характеру.

ТЕМА № 4. «Дослідження здібностей». Короткий орієнтовний тест В.Н. Бузина, Е.Ф. Вандерліка, методика «Виявлення комунікативних і організаторських здібностей» (КОЗ – 2), методика «Оцінка рівня здібностей до самоуправління» В.І. Андрєєва, М.П. Лукашевича, методика «Визначення здібностей до самовдосконалення» М.П. Лукашевича.

ТЕМА № 5. «Спрямованість як компонент психічного життя

людини». Методика «Визначення спрямованості особистості» Б. Басса. Спрямованість на себе. Спрямованість на спілкування. Спрямованість на діло.

Пізнавальні процеси в структурі особистості.

ТЕМА № 6. «Дослідження відчуттів та сприйняття». Дослідження відчуттів та сприйняття. Властивості й види відчуттів. Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини. Пороги чутливості. Методи визначення абсолютних і диференціальних порогів чутливості. Властивості й види сприйняття. Дослідження сприйняття простору і часу. Дослідження особливостей сприйняття форми при пасивному й активному дотику В. К.Гайди й В. В. Шматкова. Методика «Визначення домінуючого типу сприймання за роботою провідних аналізаторів».

ТЕМА № 7. «Дослідження уваги». Методи дослідження уваги. Властивості й види уваги. Дослідження рівня вибіркової уваги. Дослідження переключення уваги, стійкості уваги, об'єму динамічної уваги і швидкості сенсомоторних реакцій за допомогою методики «Таблиці Шульте», «Коректурна проба» (Ф.Бурдона), дослідження втомлюваності, виснажуваності активної уваги та працездатності за методикою «Рахунок по Крепеліну».

ТЕМА № 8. «Дослідження пам'яті». Методи дослідження пам'яті. Властивості, види й процеси пам'яті. Вимірювання об'єму короткочасної пам'яті за методом Джекобсона. Методика вивчення мимовільного запам'ятовування. Методика вивчення опосередкованого запам'ятовування конкретних понять. Методика вивчення опосередкованого запам'ятовування абстрактних понять.

ТЕМА № 9. «Дослідження мислення». Методи дослідження мислення. Властивості й види мислення. Оцінка рівня розвитку розумових операцій випробуваного. Дослідження понятійного мислення за допомогою методик: «Порівняння понять», «Виключення зайвого». Дослідження аналітичного мислення за допомогою методик «Закономірності числового ряду», «Вивчення розуміння складних логічних відносин». «Встановлення закономірностей». «Виділення суттєвих ознак».

ТЕМА № 10. «Дослідження мови». Методи дослідження мови. Властивості й види мови. Дослідження темпу усної мовної діяльності. Дослідження ригідності мовлення. Визначення стилю життєдіяльності, що воліється, за допомогою методики «розуміння прислів'їв» по Е. Фрому.

ТЕМА № 11. «Дослідження уяви». Методи дослідження уяви. Властивості й види уяви. Дослідження індивідуальних особливостей уяви. Дослідження продуктивності уяви за допомогою набору тесту Роршаха. Дослідження особливостей творчої уяви.

Семестр № 4**Методи дослідження емоційно-вольової сфери особистості**

ТЕМА № 12. «Дослідження емоційних станів людини». Діагностика «емоційного інтелекту» Н.Холла. Опитувальник САН (самопочуття, активність, настрій). Діагностика схильності до афективної поведінки. Бойко В.В. Дослідження тривожності Ч.Д.Спілбергера. Опитувальник для діагностики здатності до емпатії А. Мехрабієна и Н. Епштейна. Шкала депресії Э.Бека. Методика «Діагностика рівня емоційного вигорання» В. В. Бойко. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Л. И. Вассермана.

ТЕМА № 13. «Дослідження емоційних властивостей особистості». Методика «Визначення емоційності» В.В. Суворова. Методика діагностики емоційності по В. М. Русалову. Методика «Шкала емоційної стабільності – нестабільності (нейротизму)» Г. Айзенка. Методика «Визначення емоційної збудливості» П. В. Симонова.

ТЕМА № 14. «Дослідження емоційних типів особистості». Методика «Діагностика рівня емпатії» І. М. Юсупова. Методика «Визначення емоційної спрямованості» Б. І. Додонова. Характерологічний опитувальник К. Леонгарда. Опросник Басса-Дарки. Тест «Песиміст-оптиміст». Методика діагностики рівня тривожності по Філіпсу. Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко.

ТЕМА № 15. «Дослідження особливостей емоційно-обумовленої поведінки». Методика «Некерована емоційна збудливість». Методика «Діагностика схильності до агресивної поведінки» А.Ассінгера. Методика «Агресивна поведінка» Е.П. Ільїн, П.А. Ковалев. Тест «Руки» Вагнера (Hand Test). Методика «Виявлення установок, спрямованих на альтруїзм - егоїзм».

ТЕМА № 16. «Методики виявлення вміння розпізнавати і описувати емоції людини». Методика «Асоціативний словник емоцій». Методика оцінки «емоційного інтелекту» (опитувальник EQ). Методика «Самооцінка емоційного стану».

ТЕМА № 17. «Дослідження різних потреб особистості». Методика діагностики соціально-психологічних установок особистості в мотиваційно-потребнісній сфері О.Ф. Потьомкіної. Методика «Потреба у спілкуванні, потреба у досягненні». Методика «Оцінка потреби у схваленні». Методика «Діагностика потреби у пошуках відчуттів» М. Цукермана. Методика «Пізнавальна потреба». Методика «Мотивація афіліації».

ТЕМА № 18. «Дослідження ціннісних орієнтацій особистості».

ТЕМА № 20. «Дослідження мотивації спілкування та мотивації поведінки в групі». Методика «Конфліктна особистість». Методика «Особистісна агресивність та конфліктність» Є. П. Ільїна та П.А. Ковальова. Методика «Q-сортировка: діагностика основних тенденцій поведінки в реальній групі». Методика «Опитувальник Лірі» Т. Лірі, Г. Лефоржа, Р. Сазека.

ТЕМА № 21. «Дослідження мотивації учбової діяльності та професійної мотивації». Методика «Спрямованість до набування знань» Є. П. Ільїна та Н.О. Курдюкової. Методика «Спрямованість на оцінку» Є. П. Ільїна та Н.О. Курдюкової. «Диференціально-діагностичний опитувальник» ДДО. Методика «Дослідження пізнавальних інтересів у зв'язку з завданнями професійної орієнтації. Методика «Виявлення установок «праця-гроші». Методика «Опитувальник професійної готовності» Л.Н. Кабардової. Методика «Мотив влади».

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю
	Всього	з них:				
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні	
Семестр № 3						

ТЕМА № 1 «Вступне заняття. Психологічні властивості особистості».	8			4		4	залік
ТЕМА № 2 «Дослідження темпераменту».	8			4		4	
ТЕМА № 3 «Дослідження характеру».	8			4		4	
ТЕМА № 4 «Дослідження здібностей».	8			4		4	
ТЕМА № 5 «Спрямованість як компонент психічного життя людини».	8			4		4	
ТЕМА № 6 «Дослідження відчуттів та сприйняття».	8			4		4	
ТЕМА № 7 «Дослідження уваги».	9			4		5	
ТЕМА № 8 «Дослідження пам'яті».	9			4		5	
ТЕМА № 9 «Дослідження мислення»..	9			4		5	
ТЕМА № 10 «Дослідження мови».	6			2		4	
ТЕМА № 11 «Дослідження уяви».	9			4		5	
Всього за семестр № 1	90			42		48	
Семестр № 4							
ТЕМА № 12 «Дослідження емоційних станів людини».	10			6		4	
ТЕМА № 13 «Дослідження емоційних властивостей особистості».	8			4		4	
ТЕМА № 14«Дослідження емоційних типів особистості».	10			6		4	
ТЕМА № 15«Дослідження особливостей емоційно-обумовленої поведінки».	8			4		4	
ТЕМА № 16 «Методики виявлення вміння розпізнавати і описувати емоції людини».	8			4		4	
ТЕМА № 17 «Поняття потреби в психології. Дослідження різних потреб особистості».	11			6		5	
ТЕМА № 18 «Дослідження ціннісних орієнтацій особистості».	11			6		5	

ТЕМА № 19 «Вивчення якостей особистості, що впливають на прийняття рішення».	8			4		4	залік
ТЕМА № 20 «Дослідження мотивації спілкування та мотивації поведінки в групі».	8			4		4	
ТЕМА № 21 «Дослідження мотивації учбової діяльності та професійної мотивації».	8			4		4	
Всього за семестр № 4:	90			48		42	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
ТЕМА № 1 «Вступне заняття. Психологічні властивості особистості».	9			2		7	залік
ТЕМА № 2 «Дослідження темпераменту».	9			2		7	
ТЕМА № 3 «Дослідження характеру».	9			2		7	
ТЕМА № 4 «Дослідження здібностей».	9			2		7	
ТЕМА № 5 «Спрямованість як компонент психічного життя людини».	7					7	
ТЕМА № 6 «Дослідження відчуттів та сприйняття».	9			2		7	
ТЕМА № 7 «Дослідження уваги».	7					7	

ТЕМА № 8 «Дослідження пам'яті».	10			2		8	
ТЕМА № 9 «Дослідження мислення».	7					7	
ТЕМА № 10 «Дослідження мови».	7					7	
ТЕМА № 11 «Дослідження уяви».	7					7	
Всього за семестр № 3	90			12		78	
Семестр № 4							
ТЕМА № 12 «Дослідження емоційних станів людини».	10			2		8	
ТЕМА № 13 «Дослідження емоційних властивостей особистості».	8			-		8	
ТЕМА № 14 «Дослідження емоційних типів особистості».	10			2		8	
ТЕМА № 15 «Дослідження особливостей емоційно-обумовленої поведінки».	8			-		8	
ТЕМА № 16 «Методики виявлення вміння розпізнавати і описувати емоції людини».	8			-		8	
ТЕМА № 17 «Поняття потреби в психології. Дослідження різних потреб особистості».	10			2		8	
ТЕМА № 18 «Дослідження ціннісних орієнтацій особистості».	8			-		8	
ТЕМА № 19 «Вивчення якостей особистості, що впливають на прийняття рішення».	10			2		8	
ТЕМА № 20 «Дослідження мотивації спілкування та мотивації поведінки в групі».	10			2		8	
ТЕМА № 21 «Дослідження мотивації учбової діяльності та професійної мотивації».	8			-		8	
Всього за семестр № 4:	90			10		80	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

3 семестр

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
	Тема № 1 «Вступне заняття. Психологічні властивості особистості».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: Проведення методики - Експрес-діагностика соціальних цінностей особистості (по Н.П. Фетіскіну).	1, 4, 9, 14, 15, 17.
	Тема № 2 «Дослідження темпераменту».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Яка психічна властивість особистості називається темпераментом? У чому конкретно вона виявляється? 2. Хто першим здійснив спробу визначити типів темпераменту?	2, 3, 5, 8, 16, 17.
	3. Розкрийте фізіологічні основи кожного типу темпераменту. Чи можна змінити свій темперамент? 4. Охарактеризуйте холерика, сангвініка, флегматика, меланхоліка. Проведення методики - Методика «Особистісний опитувальник Г. Айзенка».	
	Тема № 3 «Дослідження характеру».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: Дайте визначення поняттю «характер». 2. У чому виявляється взаємозв'язок характеру і темпераменту? 3. Що таке риса вдачі? Які стосунки особи є підставою для класифікації основних рис вдачі? 4. Що таке акцентуовані риси вдачі? Проведення методики - Методика «Дослідження акцентуацій характеру» (опитувальник К.Леонгарда – Н.Шмішека).	1, 3, 6, 9, 10, 11, 12, 15.
	Тема № 4 «Дослідження здібностей».	
	1. Завдання на самостійну роботу за темою: Поняття про здібності, їх фізіологічна основа; Структура та види здібностей; 2. Співвідношення та якісна характеристика понять: геніальність, обдарованість, талант та майстерність; Проведення методики – Методика «Визначення здібностей до самовдосконалення (М.П. Лукашевича).	3, 4, 6, 5, 9, 12, 17.
	Тема № 5 «Спрямованість як компонент психічного життя людини».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Проведення методики – Методика «Визначення спрямованості особистості» Б. Басса. Спрямованість на себе. Спрямованість на спілкування.	2, 3, 4, 8, 12, 17.

		Тема № 6 «Дослідження відчуттів та сприйняття».	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Проведення методики – Дослідження особливостей сприйняття форми при пасивному й активному дотику В. К. Гайди й В. В. Шматкова.	1, 3, 10, 12, 15, 17.
		Тема № 7 «Дослідження уваги».	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Визначення уваги та її властивостей. 2. Визначити методи дослідження уваги, як одного з компонентів пізнавальної сфери особистості. Проведення методики - Дослідження стійкості таконцентрації уваги і особливостей працездатності «Коректурна проба» (Ф.Бурдона).	1, 4, 5, 11, 16, 18.
		Тема № 8 «Дослідження пам'яті».	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Визначити методи дослідження пам'яті, як найважливішої пізнавальної функції. Проведення методики - Методика вивчення опосередкованого запам'ятовування абстрактних понять, ознайомитись з мнемічними прийомами.	1, 2, 3, 5, 12, 18, 19.
		Тема № 9 «Дослідження мислення»	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1.Визначення мислення, його властивостей і видів. 2. Визначити методи дослідження мислення, та його роль у вищій пізнавальній діяльності людини. Самостійно ознайомитись з методиками: «Логічні закономірності» (Ліпмана).	1, 4, 7, 11, 13, 17, 19. .
		Тема № 10 «Дослідження мови».	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Властивості і види мови, функції мови, як особливої основи свідомості людини. 2. Теоретично ознайомитись з оцінкою мовця за допомогою методу семантичного диференціала Ч. Осгуда.	2, 4, 5, 12, 14, 17, 18.
		Тема № 11 «Дослідження уяви».	
		Завдання на самостійну роботу за темою: 1. Самостійно провести дослідження продуктивності уявиза допомогою набору тесту Роршаха.	1, 3, 4, 7, 12, 16.

4 семестр

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
	Тема № 12 «Дослідження емоційних станів людини».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. Надайте характеристику афекту. 2. Надайте характеристику стресу. 3. Надайте характеристику фрустрації.	2, 3, 5, 8, 11, 16.

	4. Надайте характеристику емоційному вигоранню. Самостійно провести методику «Діагностика рівня емоційного вигорання» В. В. Бойко. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Л. И. Вассермана.	
	Тема № 13 «Дослідження емоційних властивостей особистості».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. Які бувають емоційні типи особистості? 2. Модальнісні типи емоційності. 3. Як вивчаються емоційні типи особистості? Самостійно провести методику «Визначення емоційної збудливості» П. В. Симонова.	6, 8, 9, 10, 16, 17.
	Тема № 14 «Дослідження емоційних типів особистості».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. Що таке емоційні властивості особистості? 2. У чому проявляються відмінності в емоційних особливостях особистості? 3. Як вивчаються емоційні властивості особистості? Самостійно провести методику діагностики рівня тривожності по Філіпсу, методику діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко.	1, 4, 7, 11, 13, 14, 16, 18.
	ТЕМА № 15 «Дослідження особливостей емоційно-обумовленої поведінки».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> 1. Види емоційно-обумовленої поведінки. 2. Що таке емоційні дії? 3. Надайте характеристику аскетизму та гедонізму. 4. Надайте характеристику альтруїзму. Самостійно провести методику «Виявлення установок, спрямованих на альтруїзм - егоїзм».	3, 4, 5, 8, 11, 16, 17
	Тема № 16 «Методики виявлення вміння розпізнавати і описувати емоції людини».	
	Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i> Які засоби розпізнавати емоції людини ви знаєте? Самостійно провести методику «Самооцінка емоційного стану».	1, 2, 3, 5, 8, 14, 19.
	Тема № 17 «Поняття потреби в психології. Дослідження різних потреб особистості».	
	Завдання на самостійну роботу за темою:	1, 4, 6, 10, 11, 13, 18.

	<p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому є різниця між потребою та мотивом? 2. Що таке мотивація людини? 3. Наведіть схему трансформації нужди в задачу. 4. Що таке ієрархія мотивів? 5. Як вивчаються потреби особистості? <p>Самостійно провести методику «Пізнавальна потреба», методику «Мотивація афіліації».</p>	
	Тема № 18 «Дослідження ціннісних орієнтацій особистості».	
	<p>Завдання на самостійну роботу за темою:</p> <p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цінності, їх співвідношення з потребами. 2. Розкрийте зміст поняття система цінностей особистості. 3. Що таке інструментальні та термінальні цінності (за Рокичем)? 4. Як вивчається ціннісна сфера особистості? Самостійно провести методику тест цінності Ш.Шварца. 	2, 3, 5, 9, 12, 13, 16, 17.
	Тема № 19 «Вивчення якостей особистості, що впливають на прийняття рішення».	
	<p>Завдання на самостійну роботу за темою:</p> <p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які саме якості особистості впливають на прийняттянею рішень? 2. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації прагнення до успіху? 3. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації до уникнення невдач? 	2, 3, 4, 8, 9, 10, 17.
	<ol style="list-style-type: none"> 4. Чим характеризується особистість з перевагою раціональності? 5. Які методики вивчення якостей особистості, що впливають на прийняття рішення, ви знаєте? <p>Самостійно провести методику «Мотивація успіху та страху невдачі» А.А. Реана.</p>	
	Тема № 20 «Дослідження мотивації спілкування та мотивації поведінки в групі».	
	<p>Завдання на самостійну роботу за темою:</p> <p><i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Потреба в спілкуванні і мотивація афіліації. 2. Вікові особливості мотивації спілкування. 3. Діагностика основних тенденцій поведінки в реальній групі. 4. Як вивчається мотивація спілкування та поведінки в групі? <p>Самостійно провести методику «Опитувальник Лірі» Т.Лірі, Г. Лефоржа, Р. Сазека.</p>	4, 5, 6, 12, 14, 17, 19.
	Тема № 21 «Дослідження мотивації учбової діяльності та професійної мотивації».	

	<p>Завдання на самостійну роботу за темою: <i>Підготувати відповіді на запитання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості вивчення мотивів навчальної діяльності. 2. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації до набуття знань? 3. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації на отримання оцінки? 4. Чим характеризується особистість з перевагою мотиву влади? 5. Як вивчається професійна мотивація та мотивація учбової діяльності? <p>Самостійно провести методику «Дослідження пізнавальних інтересів у зв'язку з завданнями професійної орієнтації», методику «Виявлення установок «праця-гроші».</p>	2, 4, 9, 11, 12, 16, 18.
--	--	--------------------------

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

(не передбачено навчальним планом)

5.12. Теми курсових робіт

(не передбачено навчальним планом)

5.13. Теми наукових робіт

(не передбачено навчальним планом)

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: практичних занять, а також самостійної та індивідуальної роботи.

- підготовка до практичних занять;
- вирішення творчих практичних завдань;
- метод проектів у формі індивідуальних/групових навчальних проектів;
- інтерактивний метод роботи в малих групах.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення: наукової літератури за темою та підготовка відповідей на додаткові питання;

Індивідуальна робота передбачає виконання наукових робіт у вигляді рефератів та тематичних повідомлень.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль до 3 семестру

1. Поняття особистості в психології.
2. Співвідношення понять «людина», «особистість», «індивідуальність».
3. Психологічні характеристики особистості.
4. Функції та структура особистості.
5. Типи нервової діяльності та темпераменту.
6. Типи темпераменту.

7. Прояви темпераменту у навчальній та трудовій діяльності.
1. Поняття «характеру» в психології.
2. Закономірності формування характеру.
3. Акцентуації характеру.
4. Взаємозв'язок характеру і темпераменту.
5. Класифікація здібностей.
6. Характеристика загальних здібностей людини.
7. Здібності людини.
8. Потенційні та актуальні здібності людини.
9. Основні етапи розвитку здібностей.
10. Багаторівневий особистісний опитувальник «Адаптивність» (БОО-АМ) А. Г.Маклакова і С. В. Чермяніна.
11. Особистісний опитувальник Г. Айзенка
12. Характерологічний опитувальник Леонгарда – Шмішека.
13. Короткий орієнтовний тест В.Н. Бузина, Е.Ф. Вандерліка
14. Методика «Виявлення комунікативних і організаторських здібностей» (КОЗ –2),
15. Методика «Оцінка рівня здібностей до самоуправління» В.І. Андреева, М.П.Лукашевича,
16. Методика «Визначення здібностей до самовдосконалення» М.П. Лукашевича.
17. Методика «Визначення спрямованості особистості» Б. Басса.
18. Структура пізнавальної сфери людини.
19. Основні методи вивчення пізнавальної сфери в психології.
20. Основні властивості відчуттів.
21. Класифікація відчуттів.
22. Чутливість. Пороги чутливості.
23. Дослідження ролі відчуттів в пізнавальній діяльності людини.
24. Дослідження зорових відчуттів.
25. Загальна характеристика сприйняття.
26. Класифікація сприйняття.
27. Основні властивості сприйняття.
28. Дослідження спостережливості.
29. Дослідження сприйняття часу.
30. Дослідження пізнавального контролю при сприйнятті.
31. Порівняльна характеристика відчуттів і сприйняття.
32. Загальна характеристика уваги.
33. Види уваги.
34. Основні властивості уваги.
35. Рекомендації з розвитку уваги.
36. Дослідження об'єму уваги.
37. Методика «Таблиці Шульте».
38. Методика «Коректурна проба» (Ф.Бурдона).
39. Методика «Рахунок по Крепеліну».
40. Дослідження вибіркової уваги.

41. Дослідження розподілу та переключення уваги.
42. Загальна характеристика пам'яті. Її роль у життєдіяльності і пізнавальної сфері людини.
43. Основні якості пам'яті.
44. Класифікації видів пам'яті.
45. Рухова пам'ять, емоційна пам'ять, образна пам'ять, словесно-логічна пам'ять.
46. Довільна і мимовільна пам'ять.
47. Довгострокова, короткочасна та сенсорна пам'ять.
48. Загальна характеристика процесів пам'яті.
49. Запам'ятовування.
50. Зберігання.
51. Забування, основні причини забування.
52. Відтворення, узнавання, пригадування, спогади.
53. Індивідуальні особливості пам'яті.
54. Типи пам'яті.
55. Рекомендації з ефективного запам'ятовування навчального матеріалу.
56. Дослідження короткострокової, довгострокової та емоційної пам'яті.
57. Види уяви. Їх характеристика.
58. Дослідження продуктивності уяви за допомогою набору тесту Роршаха. Тест Роршаха.
59. Дослідження індивідуальних особливостей уяви.
60. Визначення гнучкості уяви та ступеня фіксованості образів уявлень.
61. Визначення ступеня стереотипності уяви.
62. Дослідження творчої уяви.
63. Загальна характеристика мислення.
64. Характеристика мислення як вищої форми раціонального пізнання.
65. Основні функції розумової діяльності.
66. Структура мислення. Розумові операції: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення, конкретизація, класифікація.
67. Типи мислення. Їх характеристика.
68. Методика «Порівняння понять».
69. Методика «Виключення зайвого».
70. Методика «Закономірності числового ряду».
71. Методика «Вивчення розуміння складних логічних відносин».
72. «Встановлення закономірностей».
73. Методика «Виділення суттєвих ознак».
74. Методика «Логічні закономірності» (Ліпмана).
75. Рекомендації з активізації мислення.
76. Порівняльний аналіз мислення й уяви як форм раціонального пізнання
77. Загальна характеристика мовлення
78. Функції мовлення.
79. Зв'язок мовлення з іншими пізнавальними процесами.
80. Види мовлення. Їх характеристика.
81. Усне мовлення, письмове мовлення.

82. Індивідуальні характеристики мовлення.
83. Дослідження темпу усної мовної діяльності.
84. Дослідження ригідності мовлення.
85. Визначення стилю життєдіяльності, що воліється, за допомогою методики розуміння прислів'їв» по Е. Фрому.

Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль до 4 семестру

1. Надайте характеристику емоційних станів.
2. Як вивчаються емоційні стани людини?
3. Надайте характеристику афекту.
4. Надайте характеристику стресу.
5. Надайте характеристику фрустрації.
6. Надайте характеристику емоційному вигорянню.
7. Методика Діагностика «емоційного інтелекту» Н.Холла.
8. Опитувальник САН (самопочуття, активність, настрої).
9. Діагностика схильності до афективної поведінки. Бойко В.В.
10. Дослідження тривожності Ч.Д.Спілбергера.
11. Опитувальник для діагностики здатності до емпатії А. Мехрабієна и Н.Эпштейна.
12. Шкала депресії Е. Бека
13. Методика діагностики рівня соціальної фрустрованості Л. И. Вассермана.
14. Методика «Діагностика рівня емоційного вигорання» В. В. Бойко
15. Що таке емоційні властивості особистості?
16. Як вивчаються емоційні властивості особистості?
17. Модальнісні типи емоційності.
18. Методика «Визначення емоційності» В.В. Суворова.
19. Методика діагностики емоційності по В. М. Русалову
20. Методика «Шкала емоційної стабільності - нестабільності (нейротизму)» Г.Айзенка
21. Методика «Визначення емоційної збудливості» П. В. Симонова
22. Які бувають емоційні типи особистості?
23. Як вивчаються емоційні типи особистості?
24. Методика «Діагностика рівня емпатії» І. М. Юсупова
25. Методика «Визначення емоційної спрямованості» Б. І. Додонова
26. Опитувальник Басса-Дарки.
27. Методика діагностики рівня тривожності по Філіпсу.
28. Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко.
29. Види емоційно-обумовленої поведінки.
30. Як вивчаються особливості емоційно-обумовленої поведінки?
31. Методика «Некерована емоційна збудливість»
32. Методика «Діагностика схильності до агресивної поведінки» А.Ассінгера
33. Методика «Агресивна поведінка» Е.П. Ільїн, П.А. Ковалев.
34. Тест «Руки» Вагнера (Hand Test)

35. Методика «Виявлення установок, спрямованих на альтруїзм - егоїзм»
36. Які засоби розпізнавати емоції людини ви знаєте?
37. Методика «Асоціативний словник емоцій».
38. Методика оцінки «емоційного інтелекту» (опитувальник EQ).
39. Методика «Самооцінка емоційного стану».
40. У чому є різниця між потребою та мотивом?
41. Що таке ієрархія мотивів?
42. Як вивчаються потреби особистості?
43. Методика діагностики соціально-психологічних установок особистості вмотиваційно-потребносній сфері О.Ф. Потьомкіної.
44. Методика «Потреба у спілкуванні, потреба у досягненні»
45. Методика «Оцінка потреби у схваленні».
46. Методика «Діагностика потреби у пошуках відчуттів» М. Цукермана.
47. Методика «Пізнавальна потреба».
48. Методика «Мотивація афіліації».
49. Мотиваційна сфера людини.
50. Цінності, їх співвідношення з потребами.
51. Розкрийте зміст поняття система цінностей особистості.
52. Як вивчається ціннісна сфера особистості?
53. Методика «Ціннісні орієнтації» М. Рокича.
54. Методика «Рівень співвідношення «цінності» й «доступності» в різних сферах» О.Б. Фанталової.
55. Методика «Діагностика мотиваційної структури особистості» В. Л. Мільмана.
56. Тест цінності Ш. Шварца.
57. Які саме якості особистості впливають на прийняття нею рішень?
58. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації прагнення до успіху?
59. Чим характеризується особистість з перевагою мотивації до уникнення невдач?
60. Чим характеризується особистість з перевагою раціональності?
61. Які методики вивчення якостей особистості, що впливають на прийняття рішення, ви знаєте?
62. Методика «Вимірювання раціональності».
63. Методика «Діагностика ригідності» Г. Айзенка.
64. Методика «Імпульсивність».
65. Методика «Мотивація до успіху» Т. Элерса.
66. Методика «Мотивація до уникання невдач».
67. Методика «Мотивація успіху та страху невдачі» А.А. Реана.
68. Методика «Когнітивна орієнтація (локус контролю)» Дж. Роттера.
69. Роль самооцінки у мотивації спілкування.
70. Потреба в спілкуванні і мотивація афіліації.
71. Вікові особливості мотивації спілкування.
72. Як вивчається професійна мотивація та мотивація учбової діяльності?
73. Діагностика основних тенденцій поведінки в реальній групі.

74. Методика «Конфліктна особистість».
75. Методика «Особистісна агресивність та конфліктність» Є. П. Ільїна та П.А.Ковальова.
76. Методика «Q-сортування: діагностика основних тенденцій поведінки в реальній групі».
77. Методика «Опитувальник Лірі» Т. Лірі, Г. Лефоржа, Р. Сазека.
78. Особливості вивчення мотивів навчальної діяльності.
79. Методика «Спрямованість до набування знань» Є. П. Ільїна та Н.О.Курдюкової.
80. Методика «Спрямованість на оцінку» Є. П. Ільїна та Н.О. Курдюкової.
81. «Диференціально-діагностичний опитувальник» ДДО.
82. Методика «Дослідження пізнавальних інтересів у зв'язку з завданнями професійної орієнтації».
83. Методика «Виявлення установок «праця-гроші».
84. Методика «Опитувальник професійної готовності» Л.Н. Кабардової.
85. Методика «Мотив влади».

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль - 50 балів
- підсумковий контроль 50 балів.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни за семестр, визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)**

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи;
- оцінка роботи в малих групах.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни, рівень самостійної підготовки до занять.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (практичні) самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів, виконання практичних завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою.

Для переведу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

*Підсумкові бали
навчальної
дисципліни*

*Загальна кількість балів
(перед підсумковим
контролем)*

*Кількість балів за
підсумковим контролем*

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ			
Види роботи	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота практичному занятті	21/24	1	21/24
Індивідуальне завдання	21/24	1	21/24
Проміжне тестування	2/2	4/1	8/2
Підсумковий контроль (залік)	1	50	50
Разом:			100
ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ			
Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання	

Робота на практичному занятті	1	<i>Робота на практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач самостійну роботу для підготовки до заняття, з урахуванням якості виконаної роботи.</i> Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо вільно оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою навчального курсу та якісно презентує свої наукові/інформаційні здобутки у вигляді повідомлення, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та психологічних методик.
	0,5	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє високу активність, бере участь у дискусіях, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере участь у виконанні ситуативних завдань та психологічних методик.
	0,25	Здобувач отримує мінімальну кількість балів, якщо не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи.
	0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Індивідуальне завдання:	1	Максимальну кількість балів отримують здобувачі, які самостійно виконали психологічні методики та демонструють належний рівень знань і розуміння теми, виявляють аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	0,5	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Викладу висновків бракує аналітичного характеру.
	0,25	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Роботі суттєво бракує логічного та послідовного викладу. Робота містить необґрунтовані судження.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності.
Проміжне тестування	4/1	<i>Проміжне тестування включає в себе питання, раніше обговорені на семінарських заняттях і складається з 10 тестових питань з варіантами відповідей.</i> Отримує здобувач який правильно відповів на 10-9 питань тесту.
	2/0,5	Отримує здобувач який правильно відповів на 8-7 питань тесту.
	1/0,25	Отримує здобувач який правильно відповів на 6-5 питань тесту.

	0	Отримує здобувач у якого менше 5 правильних відповідей тесту
Підсумковий контроль	1-50	<i>Підсумковий контроль (залік) проводиться у вигляді усних відповідей на білети, що включають два питання. У разі дистанційного навчання підсумковий контроль проводиться у вигляді тестів (50 питань) кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.</i>
	50-41	Відповіді на усі питання білету відтворюються в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач показує при цьому глибоке оволодіння матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
	40-31	При відповіді на питання білету відтворюється значна частина питань. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень, певною мірою може аналізувати, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події. Але у відповідях допущені несуттєві помилки, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до фактів.
	30-21	В відповіді відтворюються основні моменти питань без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але відповідь неповна, припускаються помилки, припущені неточності.
	20-1	Оцінюється відповідь, що містить рівень елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів питань. Здобувач виявив неспроможність в повному обсязі висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях припущені суттєві помилки.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			

85-89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79			
70-74	Задовільно («зараховано»)	С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
65-69			
60-64			
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
21-40			
1-20			
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
21-40			
1-20			
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20			
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
21-40			
1-20			

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. – К.: Каравела, 2011. - 280 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk685984.pdf>
2. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник / Григорій Петрович Васянович– К. : Педагогічна думка , 2012. – 114 с.
<https://lib.iitta.gov.ua/9961/1/%D0%92%D0%B0%D1%81%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%282%29.pdf>

3. Герасімова Н.Є. Загальна психологія: практикум. – Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. – 208 с.
4. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 388 с. <http://docplayer.net/74036568-Zagalna-psihologiya-teoretichniy-kurs.html>
5. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. - К.: Либідь, 2015. - С. 464. http://librarium.inf.ua/%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_2005%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.html
6. Зелінська Т.М., Михайлова І.В. Практикум із загальної психології : навч. посіб. – К. : Каравела, 2014. – 272 с
7. Ільїна Н.М., Мисник С.О. Загальна психологія: теорія та практикум : навчальний посібник. – Суми : Університетська книга, 2011. – 352 с.
8. Моначин І.Л. Зошит для лабораторних робіт з курсу «Практикум з загальної психології» для студентів заочної форми навчання спеціальності «Психологія». – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015.–88с. <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17714/1/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BC%20%D0%B7%D0%B0%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BC.pdf>
9. Моначин І.Л. Зошит-практикум з курсу «Практикум з загальної психології» Частина І для студентів спеціальності «Психологія». – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. - 100 с. <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17712/1/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BC%20%D1%871.pdf>
10. Моначин І.Л. Зошит-практикум з курсу «Практикум з загальної психології» Частина ІІ для студентів спеціальності «Психологія». – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. – 100 с. http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17713/1/praktikum_psikhologam_II.pdf
11. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. – К. Ліра–К., 2020. – 564 с. <https://lira-k.com.ua/preview/12628.pdf>
12. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посібник для студентів вищих пед. навч. закладів. — К.:Вища школа, 2014. – 487 с.

<http://samorozvytok.info/content/p-myasoyid-zagalna-psyhologiya>

- 13.Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В.Загальна психологія: хрестоматія: навч. посіб. / – К. : Каравела, 2014. – 640 с.
- 14.Туриніна О. Л. Практикум з психології : Навч. посіб. — К. : МАУП, 2017. — 328 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_27.pdf

Допоміжна:

- 15.Герасімова Н. Є. Основи загальної психології : самостійна робота студентів: навч. посіб. – Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2013. - 68 с.
- 16.Корольчук М. С., Крайнюк В. М., Марченко В. М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С.Корольчука. - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2015.- 320 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk682758.pdf>
- 17.Максименко С.Д. Соловієнко В.О.Загальна психологія.: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2010. – 256 с. http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/875/Maksimenko_S.D._Zagal%27na_psihologiya.pdf
- 18.Професійно-орієнтовані завдання з психології. За ред. О.Л. Музики. Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Житомир, 2010. – 587 с.
- 19.Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В.Загальна психологія: навч. посіб. — К. : ЦУЛ, 2012. — 296 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

20. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
- 21.Пошукова система Springer <https://link.springer.com/>
- 22.Пошукова система Scirus <https://www.elsevier.com/>
- 23.Пошукова система Google books <https://books.google.com/>
- 24.Пошукова система WorldWideScience.org <https://worldwidescience.org/>
- 25.Пошукова система DOAJ <https://www.doaj.org/>
- 26.Пошукова система DOAB <https://www.doabooks.org/>